

Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 24 september 2019

Portefeuillehouder(s): Wethouder De Weger

Portefeuille(s): Energietransitie

Contactpersoon: K. Beek

Tel.nr.: 8699

E-mailadres: beek.k@woerden.nl

Onderwerp:

Verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen gemeente Woerden 2019

Samenvatting:

Wij stellen de raad voor om de Verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen gemeente Woerden 2019 vast te stellen en daarbij de plangebieden Snellerpoort, Middelland-Noord en Stationsgebied Woerden aan te wijzen als interferentiegebied voor bodemenergie. Dit biedt de gemeente meer mogelijkheden om de in het gebied beschikbare bodemenergie doelmatig te gebruiken en om negatieve onderlinge invloed (interferentie) van bodemenergiesystemen op elkaar te voorkomen of beperken.

Gevraagd besluit:

De raad besluit:

1. De bijgevoegde Verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen gemeente Woerden 2019 vast te stellen en daarbij:
 - a. de plangebieden Snellerpoort, Middelland-Noord en Stationsgebied Woerden aan te wijzen als interferentiegebieden;
 - b. De bevoegdheid om nieuwe interferentiegebieden aan te wijzen of de grenzen van bestaande interferentiegebieden te wijzigen te delegeren aan het college;
 - c. De bevoegdheid om regels voor het gebruik van bodemenergie in interferentiegebieden vast te stellen en te wijzigen te delegeren aan het college.

Inleiding

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

De belangstelling om gebruik te maken van bodemenergie is met het vervallen van de gasaansluitplicht voor nieuwbouw toegenomen. In de huidige situatie geldt: 'Wie het eerst komt, het eerst pompt'. Het doel van de verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen is dat latere initiatieven evenveel kans krijgen gebruik te maken van bodemenergie dan eerder gerealiseerde initiatieven.

Bovendien kunnen door een betere ordening van de ondergrond in een interferentiegebied meer bodemenergiesystemen worden gerealiseerd, zonder dat ze onderling interfereren en hierdoor afbreuk doen aan het verwachte energierendement. Daarnaast maken de ordeningsregels het mogelijk bescherming te bieden aan grote collectieve, meer efficiënte bodemenergiesystemen. Dergelijke systemen hebben vaak een lange voorbereidingstijd en kunnen belemmerd worden door kleine snelle initiatieven.

Toelichting

Bodemenergie kan een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen van de gemeente om

energieneutraal en aardgasvrij te worden, naast het gebruik van andere duurzame bronnen zoals zon-, windenergie en biogas. De huidige ontwikkelingen van binnenstedelijke verdichting en hoge ambities op het gebied van energieconcepten zonder aardgas, de drukte in de ondergrond en versterking van de ambitie om naar een energie neutrale stad te gaan, zijn gezamenlijk de aanleiding om de potentie van de ondergrond op het gebied van bodemenergie optimaal te benutten.

Open en gesloten bodemenergiesystemen

Bodemenergiesystemen zijn systemen die voor de verwarming en koeling van gebouwen gebruik maken van de warmte en koude die in de bodem is opgeslagen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen open en gesloten bodemenergiesystemen. Bij open bodemenergiesystemen wordt 's zomers relatief koud grondwater uit de koudwaterbron of -bel onttrokken om gebouwen te koelen. Na opwarming in het gebouw wordt de warmte terug in de bodem gebracht in de warmwaterbron (of -bel). Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht zijn bevoegd gezag voor vergunningen voor open systemen (Besluit omgevingsrecht). Bij gesloten bodemenergiesystemen wordt water (eventueel in combinatie met antivriesmiddel) in buizen door de bodem geleid, zonder dat het in direct contact met het grondwater komt. Hierin onderscheiden zij zich van open systemen, daarbij is namelijk sprake van verplaatsing van grondwater. De gemeente is voor gesloten bodemenergiesystemen bevoegd gezag (Besluit omgevingsrecht).

Interferentiegebieden

In een aantal gebieden in Woerden waar binnenstedelijke verdichting plaatsvindt, is of wordt veel drukte in de ondergrond verwacht. De gemeente is per 1 juli 2013 door het van kracht worden van het Besluit bodemenergiesystemen het bevoegd gezag voor gesloten bodemenergiesystemen en krijgt hierdoor verschillende taken en bevoegdheden. Op grond van het Besluit Omgevingsrecht kan een gemeentelijke verordening worden vastgesteld. Op grond van een dergelijke verordening worden interferentiegebieden aangewezen, waarbinnen bodemenergiesystemen beter op elkaar worden afgestemd en het doelmatig gebruik ervan wordt versterkt. Een interferentiegebied is een afgebakend gebied waar een vergunningplicht geldt voor gesloten bodemenergiesystemen en niet langer een meldingsplicht.

Bodemenergieplan

De Verordening geeft ook de mogelijkheid aan het college om een bodemenergieplan (een gebiedsgericht planmatige aanpak) per interferentiegebied op te stellen. In het bodemenergieplan worden sturingsprincipes en ordeningsregels voor bodemenergiesystemen (zowel voor open als gesloten) opgenomen.

Participatieproces

Hoe is dit voorstel tot stand gekomen

De verordening is tot stand gekomen in overleg met de provincie Utrecht en de regionale omgevingsdiensten. Ontwikkelaars die al bezig zijn in of in de nabijheid van het gebied, bv. bij de Houttuin op de locatie van het voormalig FNV-pand in Woerden, zijn geïnformeerd over het voornemen van de gemeente om Middelland-Noord als interferentiegebied aan te wijzen.

Samenwerking met andere gemeenten

Voor het opstellen van deze verordening wordt niet samengewerkt met andere gemeenten. Wel is gebruik gemaakt van de kennis die de gemeente Utrecht heeft opgedaan bij het opstellen van haar Verordening Interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Utrecht 2018.

Bij de uitvoering van de bodemenergieplannen voor de interferentiegebieden aangewezen in en nog aan te wijzen op grond van deze verordening is de gemeente afhankelijk van goede samenwerking met de provincie Utrecht. De provincie is bevoegd gezag voor de open bodemenergiesystemen (wko) en de gemeente voor de gesloten bodemenergiesystemen (bodemwarmtepomp). Open en gesloten bodemenergiesystemen kunnen ook onderling effect hebben. De bodemenergieplannen worden daarom in onderling overleg tussen provincie en gemeente opgesteld. De daaruit voortvloeiende regels voor open en gesloten bodemenergiesystemen worden ook in onderling overleg vastgesteld.

Wat willen we bereiken?

Door middel van de verordening te komen tot:

1. Het meest doelmatige gebruik van bodemenergie - de opslag van warmte en koude in de bodem - bevorderen;
2. Een betere ordening van de ondergrond zodat meerdere bodemenergiesystemen kunnen worden geïnstalleerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het rechtsgevolg van het aanwijzen van interferentiegebieden is dat een Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (Obm) verplicht wordt voor het installeren van een klein gesloten bodemenergiesysteem als het binnen die gebieden ligt. Buiten interferentiegebieden en voor grote systemen veranderen de procedures en regels niet (zie de tabel op pagina 5 van de bijgevoegde verordening onder corsanummer 19R.00617, alleen verandering voor de twee vetgedrukte categorieën).

Onveranderd blijft dat buiten interferentiegebieden voor het realiseren van grote gesloten bodemenergiesystemen nu al een Obm aangevraagd moet worden, op grond van artikel 2.2a lid 6 van het Besluit omgevingsrecht, en dat voor kleine gesloten systemen (minder dan 70kW) een meldingsplicht geldt op grond van artikel 1.21a van het Activiteitenbesluit milieubeheer dan wel artikel 1.10a van het Besluit lozen buiten inrichtingen. Voor open bodemenergiesystemen wordt interferentie meegenomen bij de verlening van de Watervergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet. In de Watervergunning wordt rekening gehouden met het voorkomen van negatieve interferentie en het bevorderen van een doelmatig gebruik van bodemenergie.

Een gesloten bodemenergiesysteem mag op grond van de algemene regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen, niet tot zodanige interferentie met eerder geïnstalleerde bodemenergiesystemen leiden, dat het doelmatig functioneren van een van de desbetreffende systemen kan worden geschaad (zie art. 3.16m van het Activiteitenbesluit milieubeheer en art. 3a.7 van het Besluit lozen buiten inrichtingen). De Obm-procedure geeft de mogelijkheid om de toestemming voor het plaatsen van een bodemenergiesysteem te weigeren, indien aannemelijk is dat aan dit voorschrift niet zal worden voldaan of als anderszins sprake is van ondoelmatig gebruik van bodemenergie (zie artikel 5.13b, negende lid van het Besluit omgevingsrecht). Hiermee biedt de Obm-procedure de grondslag om rekening te houden met toekomstige systemen.

Argumenten

1.1 Aanwijzen van interferentiegebieden is nodig om regie te kunnen voeren op het gebruik van de ondergrond.

De wet (Besluit omgevingsrecht) biedt de mogelijkheid om bij gemeentelijke Verordening interferentiegebieden aan te wijzen die vervolgens een vergunningplicht kennen voor gesloten bodemenergiesystemen. Een interferentiegebied biedt de mogelijkheid om nieuwe bodemenergie-initiatieven beter af te stemmen met al aangelegde (open en gesloten) bodemenergiesystemen. Het aanwijzen van een interferentiegebied is afhankelijk van de al aangelegde bodemenergiesystemen, de voorgenomen bouwontwikkelingen in het betreffende gebied in de nabije toekomst. Aanvragen voor een gesloten bodemenergiesysteem worden getoetst en zo nodig geweigerd bij strijdigheid met de eisen die in het betreffende bodemenergieplan worden opgenomen. Hierdoor wordt rekening gehouden met de belangen van bestaande meldingen voor gesloten bodemenergiesystemen in de ondergrond en met toekomstige ontwikkelingen. De gemeente kan sturen op het voorkomen van onacceptabele negatieve beïnvloeding tussen systemen en een doelmatig gebruik van bodemenergiesystemen in de ondergrond.

1.2 Met de Verordening beperkt negatieve interferentie tussen open én gesloten bodemenergiesystemen.

Ondoelmatig gebruik van bodemenergie (waardoor bijvoorbeeld negatieve interferentie kan optreden) is een weigeringsgrond voor het verlenen van een vergunning voor gesloten bodemenergiesystemen in een interferentiegebied. De gemeente zorgt hiermee dat onbenut potentieel in de ondergrond voor bodemenergie optimaal benut gaat worden. Voorkomen moet worden dat systemen bijvoorbeeld te dicht op elkaar worden geplaatst, waardoor verlaging van het rendement kan ontstaan. Buiten het interferentiegebied is de kans op ondoelmatig gebruik van bodemenergie klein, omdat bodemenergie daar minder gebruikt wordt. Hierdoor is de kans op

negatieve interferentie daar klein.

Via de Verordening wordt gestimuleerd om gezamenlijke initiatieven (allianties) rond bodemenergie te starten. Gezamenlijke initiatieven hebben als voordeel dat de beschikbare ruimte veelal optimaler wordt benut voor bodemenergie, gezien het feit dat bij een groot systeem of collectieve systemen de kans op negatieve interferentie veel lager is dan bij een aantal separate systemen naast elkaar.

1.3 Het instellen van interferentiegebieden vermindert onderlinge problemen tussen bodemenergiesystemen

Bodemenergiesystemen kunnen elkaar onderling beïnvloeden, bijvoorbeeld als de warme bron van een bodemenergiesysteem te dicht bij de koude bron van een ander bodemenergiesysteem ligt. Door het instellen van een interferentiegebied kunnen aanvullende regels voor het gebruik van bodemenergie worden vastgelegd. Dit vermindert de kans op onderlinge beïnvloeding door bodemenergiesystemen en het voorkomt dat een nieuw bodemenergiesysteem afbreuk doet aan het verwachte energierendement van een bestaand bodemenergiesysteem.

1.4 Afstemming tussen bodemenergieplan en gebiedsgericht grondwaterbeheer voorkomt aantasting van de bodem en het grondwater.

In de gebieden van Woerden waar een grote vraag is naar bodemenergie of waar dit wordt verwacht, is ordening en sturing wenselijk om doelmatig gebruik van bodemenergie te realiseren. In deze gebieden zijn vaak grootschalige grondwaterverontreinigingen aanwezig, hierdoor bestaat risico op aantasting van de kwaliteit van de bodem. Het gebruik van het tweede watervoerende pakket voor bodemenergie kan leiden tot verspreiding van verontreinigingen die in het 1ste watervoerend pakket voorkomen, vooral omdat de scheidende laag tussen de watervoerende pakketten wordt doorboord. Daarom worden in bodemenergieplannen voor gebieden met bodemverontreiniging regels opgenomen om de kans op verspreiding van bodemverontreiniging te verkleinen. Deze regels worden vastgelegd in het gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer. Het bodemenergieplan Middelland-Noord en Stationsgebied Woerden wordt afgestemd op het gebiedsgebonden grondwaterbeheer.

1.5 De Verordening is procedureel op een juiste wijze tot stand gekomen en in nauw overleg met de provincie Utrecht en stakeholders van de interferentiegebieden.

De provincie Utrecht is sinds de tweede helft van 2018 betrokken bij het tot stand komen van de verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen en bij het ontwikkelen van bodemenergieplannen voor Snellerpoort, Middelland-Noord en Stationsgebied Woerden.

Bij het opstellen van de bodemenergieplannen worden de belanghebbenden uit het gebied betrokken, dit speelt met name bij het bodemenergieplan voor Poort van Woerden en Middelland-Noord. Het ontwerp bodemenergieplan wordt ook ter inzage gelegd om inwoners en belanghebbenden de gelegenheid te bieden een zienswijze in te dienen.

1.a.1 In Snellerpoort, Middelland-Noord en Stationsgebied Woerden vindt binnenstedelijke verdichting plaats en wordt veel drukte in de ondergrond verwacht.

Binnen de gebieden kunnen door een betere ordening van de ondergrond, meer bodemenergiesystemen worden gerealiseerd, zonder dat ze onderling interfereren en hierdoor afbreuk doen aan het verwachte energierendement. Daarnaast wordt het mogelijk bescherming te bieden aan grote collectieve, meer efficiënte bodemenergiesystemen. Grote collectieve systemen hebben een lange voorbereidingstijd en kunnen belemmerd worden door kleine snelle initiatieven.

1.b.1: In het belang van doelmatig gebruik van de ondergrond is het noodzakelijk om snel en flexibel op toekomstige (plan)ontwikkelingen en drukte in de ondergrond in te kunnen spelen.

Hierom is het noodzakelijk om meerdere interferentiegebieden te kunnen aanwijzen waar dit noodzakelijk wordt dan wel grenzen van bestaande gebieden te kunnen wijzigen. Gelet op de frequentie waarmee dit naar verwachting plaats zal vinden is het wenselijk dat het college deze besluiten kan nemen. Over het gebruik van deze bevoegdheid zal uw raad worden geïnformeerd.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1.a.1 Interferentiegebieden leveren beperkingen op voor gesloten bodemenergiesystemen

Het instellen van interferentiegebieden voor Snellerpoort, Middelland-Noord en Stationsgebied Woerden en met name het ontwikkelen van bodemenergieplannen voor deze gebieden beperkt de

mogelijkheden voor gesloten bodemenergiesystemen. Gesloten bodemenergiesystemen zijn namelijk enkel mogelijk in de koude zones van interferentiegebieden. Dat betekent dat kleinere appartementencomplexen en met name grondgebonden woningen binnen een interferentiegebied al op voorhand met beperkingen ten aanzien van het gebruik van bodemenergie te maken kunnen krijgen.

1.a.2 Het instellen van een interferentiegebied kan effect hebben op bestaande bodemenergiesystemen

Het vaststellen van regels voor het gebruik van bodemenergie in of in de nabijheid van gebieden met bestaande bodemenergiesystemen, zoals het gemeentehuis en Minkema College, kan effect hebben op het energetisch rendement van deze bodemenergiesystemen. Om dit te ondervangen worden alle bekende gegevens van bestaande bodemenergiesystemen meegenomen bij de ontwikkeling van het bodemenergieplan. Tevens worden ontwerp bodemenergieplannen ter inzage gelegd om inwoners en belanghebbenden de gelegenheid te bieden een zienswijze in te dienen.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Geen.

Communicatie

Na vaststelling wordt de verordening gepubliceerd. Stakeholders in de vastgestelde interferentiegebieden worden geïnformeerd. Daarnaast zal de Verordening worden verzonden aan Gedeputeerde Staten met het verzoek om deze te betrekken bij hun beleid.

Vervolgproces

Na vaststelling van de verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen zal het college een of meer bodemenergieplannen voor het interferentiegebied vaststellen. Dit gebeurt in afstemming en overleg met de provincie Utrecht. Vervolgens wordt na vaststelling door het college van B&W het bodemenergieplan aangeboden aan Gedeputeerde Staten van Utrecht met het verzoek de daarin opgenomen regels, voor zover deze open bodemenergiesystemen betreffen, vast te stellen als beoordelingskader voor vergunningverlening.

Projectontwikkelaars en bij de gemeente bekende initiatiefnemers in Snellerpoort, Middelland-Noord en Stationsgebied Woerden zijn reeds op de hoogte van het voornemen van het college om deze gebieden als interferentiegebied bodemenergiesystemen aan te wijzen.

Bevoegdheid raad:

Op grond van Artikelen 121 en 147 van de Gemeentewet, artikel 2.2b van het Besluit omgevingsrecht is de raad bevoegd om de verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen vast te stellen.

Bijlagen:

Raadsbesluit verordening interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Woerden 2019 geregistreerd onder corsanummer: 19R.00617.

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

<SET:ONDVLG;kruisbergen_m;molkenboer_v;1>

RAADSBESLUIT
19R.00617

Onderwerp: Vaststellen verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen gemeente Woerden 2019

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 24 september 2019 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

Gelet op artikelen 121 en 147 Gemeentewet, artikel 2.2b Besluit omgevingsrecht (Bor) en overwegende dat:

ter voorkoming van interferentie tussen gesloten en tussen gesloten en open bodemenergiesystemen onderling of anderszins ter bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie, bij gemeentelijke verordening interferentiegebieden kunnen worden aangewezen;

Voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem met een vermogen van 70 kW of meer, dan wel een gesloten bodemenergiesysteem met een vermogen van minder dan 70 kW dat is gelegen binnen een interferentiegebied, een Omgevingsvergunning met beperkte milieutoets verplicht wordt;

In gebieden waar grote drukte is of wordt verwacht van bodemenergiesystemen, de kans groot is dat zonder vergunningsplicht negatieve interferentie optreedt en dat ter voorkoming daarvan het wenselijk is een interferentiegebied aan te wijzen waardoor in het betreffende gebied een vergunningplicht geldt voor gesloten bodemenergiesysteem met een vermogen van minder dan 70 kW;

Het wenselijk is nadere voorschriften te bepalen om interferentie tussen bodemenergiesystemen te voorkomen en om het meest doelmatige gebruik van bodemenergiesystemen te bevorderen;

b e s l u i t:

De verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen gemeente Woerden 2019 vast te stellen.

Artikel 1 Begripsomschrijving

In deze verordening en de toelichting wordt verstaan onder:

- gesloten bodemenergiesysteem: installatie waarmee, zonder grondwater te onttrekken en na gebruik in de bodem terug te brengen, gebruik wordt gemaakt van de bodem voor de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken, door middel van een gesloten circuit van leidingen, met inbegrip van een bijbehorende warmtepomp circulatiepomp en regeneratievoorziening, voor zover aanwezig;
- open bodemenergiesysteem: installatie waarmee van de bodem gebruik wordt gemaakt voor

de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken, door grondwater te onttrekken en na gebruik in de bodem terug te brengen, met inbegrip van bijbehorende bronpompen en warmtewisselaar en, voor zover aanwezig, warmtepomp en regeneratievoorziening;

- interferentiegebied: een of meerdere aangewezen gebieden binnen de gemeente Woerden waarin ordening van bodemenergiesystemen wenselijk is met het oog op het voorkomen van negatieve onderlinge beïnvloeding van meerdere bodemenergiesystemen of anderszins ter bevordering van het doelmatig gebruik van bodemenergie;
- eerste watervoerende pakket (1e wvp): de eerste watervoerende laag in de ondergrond bestaande uit zandpakket afgewisseld met kleilaagjes, dat zich bevindt vanaf 5 meter minus maaiveld tot een diepte van 50 tot 60 meter minus maaiveld alwaar een dik en dicht kleipakket begint.

Artikel 2 Aanwijzing interferentiegebieden

Ter voorkoming van interferentie tussen gesloten (en tussen gesloten en open) bodemenergiesystemen onderling of anderszins ter bevordering van een doelmatig gebruik, worden de plangebieden Snellerpoort, Middelland-Noord en Stationsgebied Woerden, zoals omkaderd op bijlage A, aangewezen als interferentiegebied in de zin van artikel 2.2b van het Besluit Omgevingsrecht.

Artikel 3 Aanwijzing interferentiegebieden

Burgemeester en wethouders oefenen namens de raad de bevoegdheid uit om interferentiegebieden aan te wijzen en vast te stellen in de zin van artikel 2.2b Besluit omgevingsrecht, indien zij van oordeel zijn dat dit ter voorkoming van interferentie tussen gesloten en tussen gesloten en open bodemenergiesystemen onderling of anderszins ter bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie nodig is. Over het aanwijzen van interferentiegebieden vindt afstemming plaats met Gedeputeerde Staten van Utrecht.

Artikel 4 Wijzigingsbevoegdheid interferentiegebieden

Burgemeester en wethouders oefenen namens de raad de bevoegdheid uit om de grenzen van een interferentiegebied te wijzigen en opnieuw vast te stellen, indien zij van oordeel zijn dat dit ter voorkoming van interferentie tussen gesloten en tussen gesloten en open bodemenergiesystemen onderling of anderszins ter bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie nodig is. Over deze wijziging vindt afstemming plaats met Gedeputeerde Staten van Utrecht.

Artikel 5 Vaststellen en wijzigen bodemenergieplannen

Burgemeester en wethouders oefenen namens de raad de bevoegdheid uit om bodemenergieplannen vast te stellen en te wijzigen voor interferentiegebieden. Deze bodemenergieplannen bevatten beleidsregels voor het gebruik van bodemenergie door gesloten en open bodemenergiesystemen. Over het vaststellen en wijzigen van bodemenergieplannen voor een interferentiegebied vindt afstemming plaats met Gedeputeerde Staten van Utrecht.

Artikel 6 Aanleg gesloten bodemenergiesystemen binnen interferentiegebied

1. Voor het aanleggen van een gesloten bodemenergiesysteem binnen een interferentiegebied is een vergunning (een omgevingsvergunning beperkte milieutoets) van het college van burgemeester en wethouders nodig.
2. In aanvulling op artikel 5.13b van het Besluit omgevingsrecht weigert het college van burgemeester en wethouders de in lid 1 genoemde vergunning, als niet voldaan wordt aan de eisen zoals opgenomen in het bij het interferentiegebied behorende bodemenergieplan.
3. Indien nog geen bodemenergieplan voor een interferentiegebied of een deel daarvan is vastgesteld worden vergunningaanvragen getoetst aan het vigerend beleid.

Artikel 7 Overgangsrecht

Op een melding of aanvraag om vergunning, ingediend voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening, is deze Verordening niet van toepassing.

Artikel 8 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in op de dag na die waarop zij is bekendgemaakt.

Artikel 9 Citeerartikel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Woerden 2019.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op

De griffier,

De voorzitter,

drs. M.J.W. Tobeas

V.J.H. Molkenboer

Toelichting

Wettelijke grondslag

Artikelen 121 en 147 van de Gemeentewet, artikel 2.2b van het Besluit omgevingsrecht.

Algemeen

De verordening bodemenergiesystemen richt zich op één specifiek ondergronds belang: het meest doelmatige gebruik van bodemenergie, de opslag van warmte en koude in de bodem, bevorderen. Door een betere ordening van de ondergrond kunnen in een interferentiegebied meer bodemenergiesystemen worden geïnstalleerd, zonder dat ze elkaar onderling beïnvloeden en hierdoor afbreuk doen aan het verwachte energierendement. Daarom is deze Verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen gemeente Woerden 2019 opgesteld.

Wat zijn bodemenergiesystemen?

Bodemenergiesystemen maken voor de verwarming en koeling van gebouwen gebruik van de warmte en koude die in de bodem is opgeslagen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen open en gesloten bodemenergiesystemen. Bij open bodemenergiesystemen wordt 's zomers relatief koud grondwater uit de koudwaterbron of -bel onttrokken om daarmee gebouwen te koelen. Na opwarming in het gebouw wordt de warmte terug in de bodem gebracht in de warmwaterbron (of -bel). 's Winters wordt relatief warm gebleven grondwater uit de warmwaterbron onttrokken om daarmee gebouwen te verwarmen. Na afkoeling door afgifte van warmte in het gebouw wordt de koude in de bodem teruggebracht in de koudwaterbron en begint de cyclus opnieuw. Open bodemenergiesystemen kunnen ook alleen voor verwarming of alleen voor koeling worden gebruikt. Bij gesloten bodemenergiesystemen wordt water, vaak met toegevoegde glycol (antivries), in veelal verticale buizen door de bodem geleid, zonder dat het in direct contact met het grondwater komt. Bij gesloten systemen is geen sprake van verplaatsing van grondwater.

Waarom wijzen wij deze interferentiegebieden aan?

Door een betere ordening van de ondergrond kunnen in een interferentiegebied meer bodemenergiesystemen worden gerealiseerd, zonder dat ze onderling interfereren en hierdoor afbreuk doen aan het verwachte energierendement. Daarnaast maken de ordeningsregels het

mogelijk bescherming te bieden aan grote collectieve, meer efficiënte bodemenergiesystemen. Dergelijke systemen hebben vaak een lange voorbereidingstijd en kunnen belemmerd worden door kleine snelle initiatieven omdat zonder ordeningsregels geldt: 'Wie het eerst komt, het eerst pompt'. Doel is ook dat latere initiatieven evenveel kans krijgen gebruik te maken van bodemenergie dan eerder gerealiseerde initiatieven.

Wat zijn de gevolgen van aanwijzen interferentiegebieden?

Het rechtsgevolg van het aanwijzen van interferentiegebieden is dat een Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (Obm) verplicht wordt voor het installeren van een klein gesloten bodemenergiesysteem als het binnen een interferentiegebied ligt. Buiten interferentiegebieden en voor grote systemen veranderen de procedures en regels niet (zie de hiernavolgende tabel, alleen verandering voor de twee vetgedrukte categorieën).

Onveranderd blijft dat buiten interferentiegebieden voor het realiseren van grote gesloten bodemenergiesystemen nu al een Obm aangevraagd moet worden, op grond van artikel 2.2a lid 6 van het Besluit omgevingsrecht, en dat voor kleine gesloten systemen (minder dan 70kW) een meldingsplicht geldt op grond van artikel 1.21a van het Activiteitenbesluit milieubeheer dan wel artikel 1.10a van het Besluit lozen buiten inrichtingen. Voor open bodemenergiesystemen wordt interferentie meegenomen bij de verlening van de Watervergunning krachtens artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet. In de Watervergunning wordt rekening gehouden met het voorkomen van negatieve interferentie en het bevorderen van een doelmatig gebruik van bodemenergie.

Voor wie gelden de regels?

In onderstaande tabel is ter verduidelijking de structuur van de rijksregelgeving rond bodemenergiesystemen weergegeven. De regeling voor bodemenergiesystemen is door het Rijk geïntegreerd in de diverse omgevingsrecht-regelingen. Daarmee is bereikt dat degene voor wie de regels gelden, voor zijn activiteit in beginsel maar met één regeling te maken heeft (zie het Besluit van 25 maart 2013 in verband met regels inzake bodemenergiesystemen, Staatsblad 2013, nr. 112).

	Klein gesloten energiesysteem (vermogen <70 kW)	Groot gesloten energiesysteem (vermogen ≥ 70 kW)	Open energiesysteem (bevoegd gezag provincie)
<i>Buiten inrichting</i>			
Buiten interferentiegebied	Besluit lozen buiten inrichtingen	Besluit lozen buiten inrichtingen +Obm	Waterwetvergunning (o.g.v. provinciale milieuverordening melding voor systemen < 10 m ³ /uur, tenzij in boringsvrije zone of interferentiegebied)
Binnen interferentiegebied ¹⁹	Besluit lozen buiten inrichtingen + Obm als gevolg van aanwijzing als bedoeld in art. 1	Besluit lozen buiten inrichtingen +Obm	Waterwetvergunning
<i>Binnen inrichting</i>			
Buiten interferentiegebied	Activiteitenbesluit milieubeheer	Activiteitenbesluit milieubeheer + Obm	Waterwetvergunning (o.g.v. provinciale milieuverordening melding voor systemen < 10 m ³ /uur, tenzij in boringsvrije zone of interferentiegebied)
Binnen interferentiegebied	Activiteitenbesluit milieubeheer + Obm, als gevolg van aanwijzing als bedoeld in art. 1	Activiteitenbesluit milieubeheer + Obm	Waterwetvergunning
<i>Overige situaties</i>			
Grondwaterbeschermingsgebied, boringsvrije zone en waterwingebied	Naast bovenstaande regelgeving is de provinciale milieuverordening van toepassing.		
Andere bijzondere functies en waarden van de bodem	Naast bovenstaande regelgeving kan de provinciale milieuverordening of andere specifieke regelgeving (zoals de Natuurbeschermingswet 1998 of de Monumentenwet 1988) van toepassing zijn		
Bodemverontreiniging	In gebieden waar sprake is van bodemverontreiniging kunnen via gebiedsgebonden grondwaterbeheer en via het bodemenergieplan aanvullende eisen gesteld worden aan het gebruik van bodemenergie.		

Een gesloten bodemenergiesysteem mag op grond van de algemene regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen, niet tot zodanige interferentie met eerder geïnstalleerde bodemenergiesystemen leiden, dat het doelmatig functioneren van een van de desbetreffende systemen kan worden geschaad (zie art. 3.16m van het Activiteitenbesluit milieubeheer en art. 3a.7 van het Besluit lozen buiten inrichtingen). De Obm-procedure geeft de mogelijkheid om de toestemming voor het plaatsen van een bodemenergiesysteem te weigeren, indien aannemelijk is dat aan dit voorschrift niet zal worden voldaan (zie artikel 5.13b, negende lid van

het Besluit omgevingsrecht).

Voor meer achtergrondinformatie over bodemenergiesystemen zie:
<https://soilpedia.nl/Bikiwiki%20documenten/SKB%20Cahiers/Bodemenergie.pdf>

Toelichting Artikelsgewijs

Artikel 1

Begripsomschrijving

Artikel 2

Het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer is nu al vergunningplichtig. Door deze aanwijzing tot interferentiegebied wordt een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van minder dan 70 kW dat is gelegen binnen een interferentiegebied eveneens vergunningplichtig. In de bijlage is aangegeven welke gebieden worden aangewezen.

Artikel 3

Delegeert de bevoegdheid om nieuwe interferentiegebieden aan te wijzen en vast te stellen aan het College. In beginsel wordt met name bij grotere nieuwbouwprojecten een interferentiegebied aangewezen. In het kader van de energietransitie kan ook bij bestaande bebouwing een interferentiegebied worden aangewezen.

Omdat Gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn voor de realisatie van open bodemenergiesystemen en het aanwijzen van een interferentiegebied ook betrekking heeft op open bodemenergiesystemen vindt afstemming plaats met Gedeputeerde staten.

Artikel 4

Delegeert de bevoegdheid om de grenzen van een bestaand interferentiegebied te wijzigen en opnieuw vast te stellen aan het College.

Omdat Gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn voor de realisatie van open bodemenergiesystemen en het wijzigen van een interferentiegebied ook betrekking heeft op open bodemenergiesystemen vindt afstemming plaats met Gedeputeerde Staten.

Artikel 5

Delegeert de bevoegdheid om bodemenergieplannen en de daaruit voortvloeiende beleidsregels vast te stellen en te wijzigen aan het College. Over het vaststellen en wijzigen van bodemenergieplannen de daaruit voortvloeiende beleidsregels vindt afstemming plaats met Gedeputeerde Staten.

Artikel 6

Lid 1

Het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer is nu al licht vergunningsplichtig (een omgevingsvergunning beperkte milieutoets). Door deze aanwijzing wordt een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van minder dan 70 kW dat is gelegen binnen een interferentiegebied eveneens licht vergunningsplichtig.

Open bodemenergiesystemen zijn al vergunningplichtig en worden in het vervolg, na vaststelling door Gedeputeerde Staten van de regels uit het bodemenergieplan die betrekking hebben op open systemen, binnen het interferentiegebied getoetst aan het bodemenergieplan.

Lid 2

In het door het college van B&W vast te stellen bodemenergieplan worden de regels opgenomen waaraan een aanvraag voor een bodemenergiesysteem wordt getoetst. Als niet aan de regels uit dit plan wordt voldaan wordt de vergunning geweigerd.

Gedeputeerde Stat

Artikel 7 tot en met 9

De artikelen 7 tot en met 9 regelen respectievelijk het overgangsrecht, het in werking treden en de citeertitel van deze verordening.

BIJLAGE A, BEHOREND BIJ VERORDENING INTERFERENTIEGEBIEDEN BODEMENERGIESYSTEMEN GEMEENTE WOERDEN 2019

Kaart aanwijzing interferentiegebied bodemenergiesystemen

